

[Chr. J. Hansen.]

vendig i så mange år, som tilfældet nu har været, og der var slet ingen, der tænkte, at den skulle være nødvendig i flere år efter krigens og besættelsens ophør.

Lovforslaget går jo ud på at forlænge denne lov for endnu et år, og jeg tror, det er en fornuftig foranstaltning, selvom tilførslerne af udenlandsk brændsel nu er større, end de har været gennem adskillige år. Selvfølgelig er det en af de love fra krigens tid, som vi håber snart må blive unødvendige, men ikke mindst af hensyn til brunkulsproduktionen mener jeg, der må gives rimelig tid til afvikling både af hensyn til arbejderne og af hensyn til producenterne. Således som forholdene har udviklet sig med hensyn til indførsel af udenlandsk brændsel, er vi nok på dette område på vej tilbage til, hvad vi kalder normale forhold, til de gamle forhold, men selvom vi ingen tørveordning får for den kommende sommer, tror jeg alligevel, vi må være interesseret i en nogenlunde stor tørveproduktion, også bl. a. for at spare på den udenlandske valuta, som der er brug for på så mange andre områder.

Men gælder det for tørveproduktionen, tror jeg man kan sige, at det i endnu højere grad gælder for brunkulsproduktionen. Det er vel kun få, der nogensinde havde tænkt sig, at vore brunkul skulle få den betydning for vort lands brændselsforsyning, som tilfældet har været i krigs- og besættelsesårene. Vel erkendes det fra alle sider, at brunkullene har været et dyrt brændsel, men hvordan ville f. eks. Danmarks industri have klaret sig, holdt produktionen i gang, såfremt vi ikke havde haft dette brændselsmateriale? Det er oplyst, at der ialt i disse år, da vi praktisk talt var afskåret fra udenlandsk brændsel eller i hvert fald kun fik det i meget ringe mængder, er produceret 17 mill. t brunkul, hvad der alene i et enkelt år, i 1947, har betydet en besparelse af udenlandsk valuta på 76 mill. kr. Denne brunkulsproduktion har været en uvurderlig hjælp til at holde såvel offentlige som private virksomheder i gang. Det er klart, at der i denne produktion er investeret meget betydelige beløb, og ingen kan fortænke brunkulsproducenterne i, at de ønsker en passende tid til afvikling af hele denne betydelige virksomhed, der her er bygget op. Jeg synes også, man må sige, de har fortjent det.

Det samme gør sig gældende for arbejderne. Op mod en halv snes år har disse mennesker taget deres tårn i brunkulslejerne, og enhver, der har mindste kendskab til arbejdet, forstår og vil indrømme, at det ikke alene

har været snavset og ubehageligt, men også et hårdt arbejde. Dertil kommer, at de gennem årene har boet og endnu for manges vedkommende bor under meget primitive forhold, har savnet næsten alt, hvad der under normale forhold betragtes som naturlige goder, der burde være tilgængelige for alle mennesker. Trods dette har de fortsat deres arbejde, det arbejde, der i så høj grad har været ikke alene samfundsgavnligt, men også samfundsnødvendigt. Standses denne produktion nu pludselig, står ikke alene producenterne overfor visse vanskeligheder, men også i høj grad arbejderne. Hvor skal disse mennesker flytte hen, for selvom der findes arbejde andre steder, hvor findes der så mulighed for at skaffe en bolig? Det er klart, at beholder vi fred i verden og dermed mulighed for øget samhandel og indførsel af udenlandsk brændsel til fornuftige priser, vil brunkulsproduktionen efter min mening falde bort, og jeg tror, at alle ovre på disse egne er klar over det og indstillet derpå, men for at opnå en afvikling uden store tab og uden pludselig arbejdsløshed for mange arbejdere ønsker man en passende frist til denne afvikling. Af hensyn til producenterne, til arbejderne og til landets valuta tror jeg også, det vil være en klog politik.

Det har ved tidligere lejligheder under behandlingen af lovforslag om indenlandsk brændsel været nævnt, at man burde sætte et arbejde i gang med beplantning af disse arealer. Jeg vil ikke undlade at henlede opmærksomheden herpå også ved denne lejlighed. Jeg er klar over, at den højtærede landbrugsminister har stor interesse i dette, og jeg er også bekendt med, at Hedeselskabet er i gang med visse planer og har påbegyndt visse beplantninger. Men når vi nu uden al tvivl står overfor en afvikling af hele denne brændselsproduktion og vel også uden ret store muligheder for at anvise disse arbejdere andre bopladser og andet arbejde, ville det være af meget stor værdi, når brunkulsproduktionen ebber ud eller holder helt op, at man så var klar til at sætte et større beplantnings- og reguleringsarbejde i gang, end man hidtil har kunnet, så at det ene arbejde faktisk kunne afløse det andet, hvad der ikke alene ville være til gavn for disse arbejdere, men også for de landkommuner, hvor brunkulsproduktionen foregår, så at de ikke der skal komme til at stå med en stor arbejdsløshed.

Med disse bemærkninger vil jeg anbefale lovforslaget til hurtig gennemførelse i det høje ting.